

Efteling COURANT

SINISTERE SCHRIJFSELS EN ANDERE SPOOKVERHALEN

DE LAATSTE NACHT VAN HET SPOOKSLOT

Liefhebbers nemen afscheid tijdens unieke Spooknacht

Gedurende de laatste nacht van het Spookslot hebben in totaal ruim 2.000 gelukkigen een bezoek gebracht aan de Efteling. Zij hadden, na een winactie waarbij binnen zo kort mogelijk tijd sleutels gevonden moesten worden, het geluk om hun laatste eer te mogen bewijzen en op een wel heel bijzonder tijdstip een bezoek te mogen brengen aan het 'grootste Spookslot van Europa'.

Klokslag middernacht liepen de eerste bezoekers, met ierwat gespannen gezichten, door het

spookachtig verlichte Huis van de Vijf Zintuigen. Wat daarna volgde was een unieke nachtelijke wandeling met tot de verbeelding sprekende ontmoetingen. Via de Aquanura-vijver liepen bezoekers in groepjes over de Pardoos Promenade onder een hemel van laserstralen richting het in mist gehulde Paleis der Fantasie, Symbolica.

Wat écht indruk maakte was een bijzonder muzikaal optreden dat plaatsvond op het Hartenhof. Een violist speelde daar onafgebroken

het Danse Macabre live voor de aanwezige gasten. Menig gast bleef even stil staan en bij een enkeling was zelfs een traan te bekennen.

Via een vurig verlichte route bereikten de aanwezigen het slingerende Heksenpad achter de spookruïne. Door de bomen van het beukenbos leken zwevende monnikspijen in de verte zichtbaar. Hoe dichterbij het Spookslot werd genaderd, hoe grimmiger de geluiden. In het holst van de nacht betraden de Efteling-liefhebbers aan het eind van de route voor een laatste keer het Spookslot.

De opletende gast merkte deze nacht ook de subtiele verwijzingen naar het verleden op. Waar bij de opening van het Spookslot in 1978 een zwarte loper voor de entree lag, lag deze er tijdens de Spooknacht ook. Bovendien droegen de aanwezige Efteling-medewerkers, net als bij de opening in 1978, een burton met afbeelding van de Oosterse Geest uit de attractie op hun kleding.

Het mag duidelijk zijn dat de Efteling met deze Spooknacht de echte trouwe fans een bijzondere ervaring wilde geven die het slotstuk vormt van 44 jaar griezelen in het Spookslot. Maar niet alleen liefhebbers namen afscheid, ook Efteling-bewoners moeten het straks zonder hun griezelige burenen stellen. "Ik zal het Spookslot gaan

missen. Al meer dan veertig jaar ben ik in de Efteling te vinden en de vertrouwde blik van opgewonden gasten die uit de uitgang van de spookruïne komen, heeft een onuitwisbare indruk op mij achtergelaten." aldus de heer M. Gijs. Ook andere gasten reageren met emotie op het afscheid. De bewoners van Fabula vertellen hier het volgende over: "Ondanks dat we de Efteling nog maar net hebben ontdekt, waren we vaak in de avonden te gast bij onze burenen. Hoewel hun uiterlijk misschien afschrikwekkend leek, hadden ze een meer dan vriendelijk karakter. Het zal wel even wennen zijn als we het tijdelijk zonder burenen moeten doen. Met name Esmeralda kon bijzonder geestig uit de hoek komen!"

Op 4 september neemt de Efteling na ruim 44 jaar officieel afscheid van het Spookslot. Gasten kunnen tot in de avond een bezoek brengen aan het slot. De laatste show is gereserveerd voor het vaste team aan Efteling-medewerkers dat dag in dag uit gasten toegang gaf tot de show.

**Kom nooit om 12 uur 's nachts
in De Efteling!**

Dat vinden de spoken in het spookslot niet prettig.

De Efteling - een bos vol sprookjes en een slot vol spookjes. Want in dat wonderlijke bos dat De Efteling heet, staat het grootste spookslot van Europa! Kom een dag en geniet met het hele gezin!

In Kaatsehefvel bij Tilburg. Van 8 april tot en met 7 oktober iedere dag open van 10 tot 18 uur.

WIN EEN UNIEKE SPOOKSLOT-PIN

Onttraadse! de Zerk Zoeker op pagina 7 van dit krantje en maak kans op een unieke afscheidspin met glow-in-the-dark-effect.

Mysterieuze bouwactiviteiten Het gat van de Efteling

Er zit een gat in de Efteling. Een groot gat! Het zal de vele bezoekers, die ook dit jaar weer het recreatiepark bezoeken, zeker niet ontgaan zijn. Op weg naar de roeien kanovijver, waar dit jaar de wankelbrug aan de watertramkabel werd toegevoegd (lees u 'in overzichts' al?) is een groot en geproportioneerd te zien, afgezet met twee meter hoge palen en gaas, om te voorkomen dat de Eftelinggasten met prullenborden hun dagje plezier moeten afbreken. Er staan geen aanduidingen van wat er ter plaatse gaat verruilen, zoals dat op andere bouwplaatsen gebruikelijk is, zodat vele gisningen van de bezoekers 't gat alleen nog maar mysterieus maken.

In een sprookjesland zoals de Efteling heelt de fantasie vrij spel, maar nooit veruit komde de fantasie zich zo vrij uiten als in en om dit wonderlijke gat, dat straks de fundamenten gaat bevatten van een heuse spookruïne, die dreigend voor de bezoekers zal oprijzen, massaal en onheilspellend, een toevluchtsoord voor ontbrekende geesten en fabelwezens die in haar diepe speloken, gangen en zalen onbedoeld zullen vinden. Waar zouden ze beter op hun plaats zijn als juist hier, temidden van heksen en dwergen, elfen en tovenaars, reuzen en gnomen?

Barnveldse Krant, 16 september

Of hen veel rust beschoren zal zijn, is lang niet zeker. Bij de Efteling wordt gefluisterd dat in 't seizoen van 1978 de poorten van de ruïne geopend zullen worden voor die bezoekers van 't park die het avontuur van een bezoekje aan het geestelijk aandurven. Duizend mensen tegelijk zullen in het duistere gebouw van de ene verbazing in de andere vallen. Ze zullen huiverend door de gangen dwalen, gadergalagen door de vele deuren die deze rustverstoer niet zonder meer zullen aksepteren. Het zal erop aankomen wie de sterkste zenuwen heeft.

Eén ding is zeker, het zal alleszins de moeite waard zijn alle moed te verzamelen om er naar binnen te gaan. Nergens in Europa, zelfs niet in Engeland, waar ieder kasteel, zoals bekend, een eigen spook herbergt, zullen zoveel geesten tesamen komen om te bewijzen, dat ze werkelijk bestaan. Van heinde en verre zullen ze komen, zelfs uit het Verre Oosten om de Eftelinggasten gruwelijk te vermaken. Ze zullen uit hun graven komen, dwars door metaalreken muren zweven en de ruimtes vullen met hun klagende gezang. Ze zullen de

Deze foto van een maquette geeft een indruk van 't voorfront van de spookruïne

rillingen over de ruggen van de dapperen doen lopen. De dapperen, die hen gezelschap komen houden bij hun luguber postuum vermaak.

In de ruïne zal een grote ruimte worden ingericht, waar de 'hoofdschouw' zal worden opgevoerd. Hierin zullen 500 mensen gelijktijdig kunnen genieten. Wat precies vertoond zal worden, blijft vooralsnog geheim. Er zullen echter onbegrijpelijke dingen gebeuren. De Efteling heeft hiervoor al diverse geesten onder contract met een bepaald bovenmenselijk kunnen!

Tot het seizoen in 1978 zal de onderhandeld worden met de toekomstige bewoners van deze enorme spookruïne, waarvan de bouwkosten op drie miljoen gulden zullen komen. Geen kleinigheid, een reden te meer alleen gruwels van Europa's formaat toe te laten. We zullen dus nog even in angstige spanning moeten wachten...

'Spookslot' op Efteling

Het nieuwe 'Spookslot' van de Efteling (Haarlemmer) wordt niet alleen het grootste project van het recreatiepark maar is ook het grootste spookslot van heel Europa. Het bouwt van het geheel de het 'Spookslot' voorjaar is gestart en in het voorjaar van 1978 zal het klaar zijn. Het zal ongeveer 20 miljoen gulden behoeven de bouw van de ruïne. Het zal het grootste spookslot van de Efteling worden en zal het grootste spookslot van de Efteling worden. Het zal het grootste spookslot van de Efteling worden.

Friesch Dagblad, 16 september 1977

SPOOKRUIJNE IN AANTOCHT

Er gebeuren 'geheimzinnige' dingen in De Efteling

(Van een onzer verslaggevers)

KAATSHEUVEL — De grootste en duurste attractie in de sprookjestuin van de Efteling krijgt gestalte. De fantasiebeelden van ontwerper Ton van de Ven die in de voetsporen van Anton Pieck is getreden, worden vastgelegd in een imposante spookruïne waarvan de ruwbouw verscholen gaat in het groen tussen de kanovijver en het tenniscomplex. Het aannemingsbedrijf Merckx uit Drunen legt de laatste hand aan het imposante gebouw met zijn 20 meter hoge toren. Alhoewel de contouren van de steen- en betonmassa's veel zullen verduidelijken blijft er voor de bezoeker van de Efteling nog een groot vraagteken.

Zen was van geheimzinnigheid blijft er hangen tot het moment waarop een bezoek wordt gebracht aan het theater. Want daar wordt een klein tijp van de sluis opgevoerd door middel van een ongeveer zeven minuten durende 'voorstelling'. Een van de griezelige, die volgend seizoen in de spookruïne te zien zal zijn, wordt de bezoeker getoond in de meest spookachtige entourage. Het is een vreemdsoortige gedaante die iets weg heeft van een fors uit de zulten gewassen Wajangpop. Deze griezelige figuur beweegt en spreekt en draagt een magische bol waarin regelmatig een schedel 'ontbrandt'. In het theater worden bezoekers al even in buitenaardse sferen gebracht met onder andere, 'kruis' te kurt te geven over het vreemde bouwwerk. Dit ongeveer drie miljoen gulden gaat kosten en dat door de Efteling in eigen dienst wordt afgewerkt.

Een aanwinst voor de speeltuin van de Efteling zijn een zeer fraaie zweedmolen afkomstig uit Drachten en een kinderboiseloan van een kermisexploitant uit Breda. Beide attracties zijn ongeveer 75 jaar oud en zijn al in gebruik. Ze moeten alleen nog in 'Efteling-stijf' worden aangekleed.

Nieuw dit jaar zijn ook de 20 roeiboten en het 'verkoopstijf' tegenover het zelfbedieningsrestaurant het Witte Paard. Door de Efteling zijn kosten noch moeite gespaard om dit rustieke en nostalgische bouwwerk, dat in eigen beheer is uitgevoerd, te laten passen in het geheel en het een grappig element te laten zijn binnen het

De aanbesteding van de Efteling is overigens niet een 100% voor de bouwactiviteiten van de Efteling.

Het Nieuwblad van het Zuiden, 5 april 1977

In steen en betonmassa van de spookruïne geeft een beeld van de enorme omvang van de ruïne en de eerste attractie van de Efteling, welke volgens andere in gebruik moet worden genomen.

Een 'zuchtje' in het verkoopstijf 'In den Ouden Marktkramer' Op dit plekje is ook een openbare toiletvoorziening.

Eik weer is weer voor een dagje Efteling

De Efteling - een hoop vol sprookjes en dan dat het sprookjes 'Woud' en dat ontbrekende bos dat de Efteling heeft, staat het grootste sprookjesland van Europa! Kom een dag en geniet met het hele gezin!

Griezelen in de Efteling

In Kaatsheuvel in het sprookjespark de Efteling wordt voortdurend gebouwd aan niet alleen het grootste project van het park, maar ook aan het grootste spookslot van Europa. Het slot dat in het komend voorjaar klaar moet zijn zal ongeveer 3 miljoen gulden gaan kosten. Behalve de betonconstructie wordt het slot geheel door eigen mensen van de Efteling vervaardigd. Op de bovenste foto een maquette van de hoofdzal van het slot, op de foto beneden is men bezig een aantal macabere doodskoppen te 'stoffers'.

Je weet maar nooit wie je tegenkomt in de Efteling.

Efteling-Spookslot viert 25ste verjaardag

In 1978 opende het Spookhuis krakend haar deuren. Op zaterdag 10 mei a.s. bestaat het bekende Spookslot van de Efteling dan ook alweer 25 jaar. Reden genoeg om even feestelijk stil te staan bij deze griezelige attractie die eigenlijk niet meer weg te denken is uit het Kaatsheuvels attractiepark.

Bezoekers van het jarige Spookslot zullen op zaterdag 10 mei bij de ingang door een enge en griezelige gastheer ontvangen worden. De attractie zal verder op geheel eigen wijze spookachtig gedecoreerd worden. Bij de uitgang is bovendien voor deze gelegenheid speciaal spookspoech verkrijgbaar.

10 oktober 2003, 14:00 uur

Vanwege de 25e verjaardag van het Spookslot, loopt er de komende periode ook een speciale actie. Degenen die de afgelopen 25 jaar een mooie herinnering aan het Spookslot overgehouden hebben en deze willen delen met de Efteling, maken namelijk kans op een overnachting in het Efteling Hotel. Deze overnachting zal plaatsvinden in oktober tijdens het Elfjes, Draaken en Spoken-thema van de Belevingskalender van het Efteling Hotel. Geïnteresseerden kunnen hun Spookslot-herinnering tot en met vrijdag 26 september onder vermelding van naam, adres, woonplaats en leeftijd mailen naar communicatie@mail.efteling.nl. De winnaar of winnares van de Spookslot-herinneringsactie wordt in week 40 bekendgemaakt.

Spookslot-herinnering

In 1978, 25 jaar geleden dus, opende het Spookslot van de Efteling voor het eerst zijn krakende deuren. Het Kaatsheuvelse familiepark heeft die verjaardag aangegrepen voor een aardige actie. Wie uit de afgelopen 25 jaar een leuke herinnering heeft overgehouden aan het Spookslot kan die tot en met 26 september e-mailen naar communicatie@mail.efteling.nl. Uiteraard met vermelding van naam, adres, woonplaats en leeftijd. Onder de inzenders wordt een overnachting verloot in het Efteling Hotel. Nu zilver komt goud, maar of dat ook bij het Spookslot het geval zal zijn? Efteling-directeur Ronald van der Zijl liet zich althans onlangs in een interview ontvallen dat het voortbestaan van het oude slot ter discussie staat. In ieder geval op de huidige plaats, vlak bij de trekpleister PandaDroom. Misschien kunnen de inzenders in hun

• Zal het Spookslot van de Efteling zijn krakende deuren sluiten?
Archeffoto

mailtje meteen blijf geven van hun instemming dan wel afkeuring...

Nog geen wetenschappelijke verklaring voor geestverschijningen in Spookslot

Van onze paranormale medewerker

Even buiten Kaatsheuvel (bij Tilburg) staat een oud, bouwvallig slot, dat door omwonenden wordt omschreven als het griezeligste spookslot dat er bestaat. Regelmatig schijnen er doden op te staan uit hun grafmonumenten, zijn er de meest afgrijselijke kreten te horen en worden er wezens signaleerd die je alleen maar kunt betitelen als spoken.

Voor deze krant reden genoeg om eens op onderzoek uit te gaan.

Macabere muziek

Bij aankomst is het ons al meteen duidelijk: dit is een bouwval zoals je maar zelden ziet. Als de zware deuren achter ons dichtvallen, bekruipt ons een onbehaaglijk gevoel. Voor ons doemt een grote kroonluchter op die wordt geschud door een losse hand. Koude lucht stroomt langs onze wangen.

Dan horen wij plotseling een uiterst macabere muziek. Kraaien krassen hoog in de toren. Vleermuizen scheeren vlak over ons heen. Dan komen er plotseling een paar handen uit de grond. En verder zien wij inderdaad iemand uit z'n graf oprijzen. Hoog bovenin verschijnen openens 3 reesten.

Dit kan niet waar zijn, dit kan niet echt zijn, hier moet een wetenschappelijke verklaring voor zijn. Maar waarom staan we dan met kippevel angstvallig dicht op elkaar?

Op berejacht in de Efteling

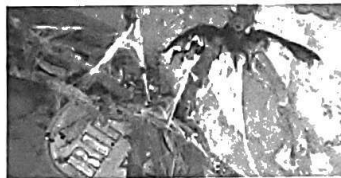

De beer is los in de Efteling. Athans in de Game-Gallery top het plein nabij de Pythou. Wan, dan kunt u met allerlei behendigheids spelletjes onder andere een echte teddyknuffelbeer winnen.

De Game-Gallery en de radiografisch bestuurbare bootjes zijn overgens de enige twee attracties in de Efteling die niet gratis zijn.

Bij het 25-jarig bestaan van het Spookslot, in 2003, was een in het zwart geklede man te ontwaaren tussen de zerken: griezelige gastheer Hieronymus. Met zijn enge voorkomen joeg hij de nietvermoedende gasten de stuipen op het lijf. Ter ere van het zilveren jubileum verscheen bovendien een boog rond de entree, versierd met enge attributen.

Het was in de herfst van het melancholische jaar 2003 dat ik tijdens een speciaal ingelaste Spookzitting, waarbij nog maar twee bezoekers aanwezig waren, werd voorgedragen als Ambassadeur van Ligtubere Zaken. Mijn in het zwart geklede neef Hieronymus was dat voorjaar te eeg bevooruden voor dezelfde functie. Voor de winter haat intrede zoi doen, heb ik oopvallend getracht de omgeving van de griezelige spookruïne te verkenen. Helass werd mijn verschiining steeds vaker opgemerkt door zowel verwonderde als geschrokken bezoekers en Efteling medewerkers die spraken over "een geheimzinnige schim van een oudere man, leunend op een wandelstok en gekleed in een on derwetse manteljas. Met vlijmscherpe tanden en een gedeukte brige hoed op een verwilderde haarlos."

Omdat mijn huid zo wit is als de sneeuw van de Winter Efteling, kreeg ik al snel de naam 'IJzige Ijsbrand' toegedicht. Een naam die ik trots gedragen heb tijdens vele jaren die volgden. Als griezelige gastheer van het Spookslot heb ik ervan genoten de bezoekers de stuipen op het lijf te jagen met mijn soms stulstaande en soms voorbijschietende verschiining. Veelal buiten, het liefst tussen de grafzerken. Maar af en toe, als mijn ijskoude hart even moest ontdooven, begaf ik me ook binnen de afbrokkelende muren. Nu is echter de tijd gekomen om me voorgoed terug te trekken in de wereld der geestverschijningen. Wellicht dat ik, als de bomen van het beukenbos bedekt zijn met een wit laagje sneeuw, ooit nog eens een kijkje kom nemen...

Met ijskoude groet,
IJzige Ijsbrand

Magische verschiining op attractie van Efteling

door Michel Koster

KAATSHEUVEL - De Efteling gebruikt de gevels van de attracties Spookslot, De Vliegende Hollander en de Villa Volta voor een driedimensionaal schouwspel van licht en projectie. Deze 'magische verschiiningen' zijn te zien tijdens de WinterEfteling, van 10 november tot en met 5 februari. Het spel van licht en projectie begint als de avond valt. De bezoekers zien via driedimensionale beelden bewoners uit het spookslot ontsnappen, het eeuwig dolende spookschip bij de Vliegende Hollander en de verlocking van de witte dame op het dak bij Villa Volta. De Efteling gebruikt voor het schouwspel een systeem (3D Video Mapping) waardoor de gebouwen snel van gedaante lijken te veranderen. Nieuw bij de WinterEfteling is dat bezoekers in het park oud en nieuw kunnen vieren. De attracties zijn open tot middernacht. Tijdens de WinterEfteling zijn de attracties speciaal zangkleed en verlicht. Verder is er een grote overdekte schaatsbaan, Kinder Winter Wonderland, langlaufbaan, kampvuur en live-entertainment.

Bron: www.efteling.nl, 22 maart 2018

VOOR DE EEUWIGHEID BEWAARD

Hoewel het Spookslot vanaf 5 september nooit meer zal openen, betekent dit niet dat alles zomaar weggegooid wordt. Vlak na de sluiting borgt een speciaal team van de Efteling de meest iconische en belangrijke elementen van de spookruïne om tot in eeuwigheid te bewaren. Maar niet alleen fysieke elementen worden bewaard. Ook heeft de Efteling ieder hoekje en gaatje van de iconische attractie nauwkeurig vastgelegd.

Daarom doolden er de afgelopen weken na sluitingstijd niet alleen geesten rond in het Spookslot. Door de halfduistere gangen liepen, gewapend met foto-, video- en geluidsapparatuur, ook vele andere verschiiningen. Iedere grafzerk, knokige hand en bewegende bloem is zorgvuldig gevangen op de gevoelige plaat. Iedere schedel, scheur in de muur en weerspiegeling is inmiddels ook uitvoerig gedocumenteerd. Belangrijk voor Team Erfgoedheer van de Efteling en vooral ook heel leuk voor Efteling-liefhebbers.

Maar daar bleef het niet bij. Om over honderden jaren nog precies te weten

De audio van ieder mechaniekje is tot in detail vastgelegd.

hoe het Spookslot was opgebouwd en werkte is ook ieder mechaniekje en systeem tot in detail vastgelegd. Tot en met het mechanische piepen en kraken van

Zo klinken de zachtbende graven van het Spookslot.

de hele showtechniek aan toe. Juist al deze kleine geluidjes samen brengen het slotplein echt tot leven. Hierdoor weten we, zelfs nog vele jaren na de laatste voorstelling, niet alleen hoe alles werkte en bewoog, maar ook vooral hoe het klonk!

Speciale souvenir en video's

De Efteling bracht in de laatste week waarin het Spookslot open was een bijzonder souvenir. In het speciale afscheidsboek 'Spookslot - 44 jaar te gast bij de geesten' staan naast unieke beelden en verhalen van de bouw, de techniek, de decoratie en natuurlijk de spookachtige bewoners, ook vele nieuwe foto's die de grimmige sfeer in de attractie goed weergeven.

Op het YouTube-kanaal van de Efteling kan iedere liefhebber met de verschillende nieuw uitgebrachte video's tot in de eeuwigheid genieten van ieder detail van het slot en de spookachtige voorstelling keer op keer bekijken.

Onder het doortje en hoor je de sbouwtechniek het best.

Een eigen spookslot

„Als kind was John Steijger uit Oisterwijk al gek op het spookslot van de Efteling. In 1983 is hij er zelf ook een gaan bouwen. Van karton en flipperkastonderdelen. „Begin jaren negentig ben ik opnieuw

begonnen, nu met dezelfde materialen als bij het echte spookslot“, schrijft John Steijger. „En sinds 1993 staat ie geheel werkend te pronken op de zolder van de garage, nu al 25 jaar lang!“

DE GEHEIMEN VAN HET SPOOKSLOT

Makers van toen geven exclusief kijkje achter de schermen tijdens een spookachtige rondleiding door het Spookslot

Koos de Graaf (voormalig stragiater elektronicus), Dré Broeders (voormalig elektronicus) en Mari van Heumen (voormalig machinebankwerker en onderhoudsmonteur) bliken terug op de begintijd van het Spookslot. Deze drie mannen hebben als pioniers in 1977/1978 met veel passie meegewerkt aan de totstandkoming ervan. Tussen de grafzerken en dolende monniken halen zij herinneringen op, vertellen anekdotes en geven ons een rondleiding achter de schermen. Dré vraagt zich af: "Zou alles nog steeds werken zoals wij het vroeger bedacht hadden?"

In stofas en met een lantaarn in de hand lopen de mannen via een zijdeur zo het decor van het Spookslot in. Ze staan letterlijk tussen de grafzerken. Mari: "Nou jongens hier staan we weer. 1978, een tijd geleden en niks veranderd! Ik voel me weer helemaal thuis." Hij heeft zelfs nog wat tekeningen meegebracht van Efteling ontwerper Ton van de Ven. Samen praten ze over hoe er vroeger zaken werden aangepakt en Koos legt uit hoe dat tegenwoordig gaat. Vroeger gebruikten ze piepschuim voor decoratielementen, werden gloeilampen soms geverfd, kwamen de blaadjes uit het Spookjesbos en helmgras van de Loonse en Drunense duinen. Zelfs de zwarte jas van de rechter kwam gewoon bij iemand uit de kast.

Ze nemen een kijkje onder het decor van de spookruïne. Koos checkt bij de Jammerende Man of hij zijn eigen stem nog herkent en jammert nog een keertje klaaglijk. Dré en Mari stellen met luchtdruk de beweging van de graven af. Mari: "Zo krijg je meer dat sinistere, geheimzinnige sfeertje boven bij zo'n graf. Dan is het boven spannender." Ineens zien we een schim van een dame in een wit gewaad met zwart wapperend haar. Koos: "Dat is Kate Bush. Als ze niet in Engeland is

was hartstikke gezellig. We hebben heel leuk samen gekletst en gelachen." Mari laat zien dat hij ook 44 jaar na de opening nog steeds tegen glas aanloopt. "Dat gebeurde vroeger ook altijd!", lacht hij. De ruit is namelijk brandschoon. Zodra je licht schijnt op de geestencar-

genaamde pepper's ghost, op vijf plaatsen gebruikt. Ook laten Koos, Dré en Mari het nokkensysteem van de tweede monniken zien en leggen ze uit hoe deze techniek precies werkt.

Dré vertelt over zijn mooiste herinnering. "Dat was de dag dat we heel de show gingen programmeren. We zaten toen met 24, 25 mensen in de ruimte hierachter. Iedereen had zijn eigen showelement: een kastje om de dingen aan te zetten uit te schakelen op de maat van de muziek. Ton van de Ven was de grote dirigent. Het moest in één keer goed zijn!" Mari: "Ik zie Ton hier nog staan!" Koos: "Ik had die zerken. Iedere keer dat ik hier kom, kijk ik nog altijd in eerste instantie naar die zerken." Nog één keer aanschouwen ze het decor. Ze zijn trots op wat ze 44 jaar geleden samen hebben gemaakt.

Bekijk deze en alle andere Spookslot-video's op [youtube.com/efsteling](https://www.youtube.com/efsteling)

"44 jaar geleden hebben we dit gemaakt. Daar mogen we toch wel trots op zijn."

dan loopt ze hier regelmatig rond. Zij heeft hier bij de opening van Spookslot een aantal nummers opgenomen. Dat

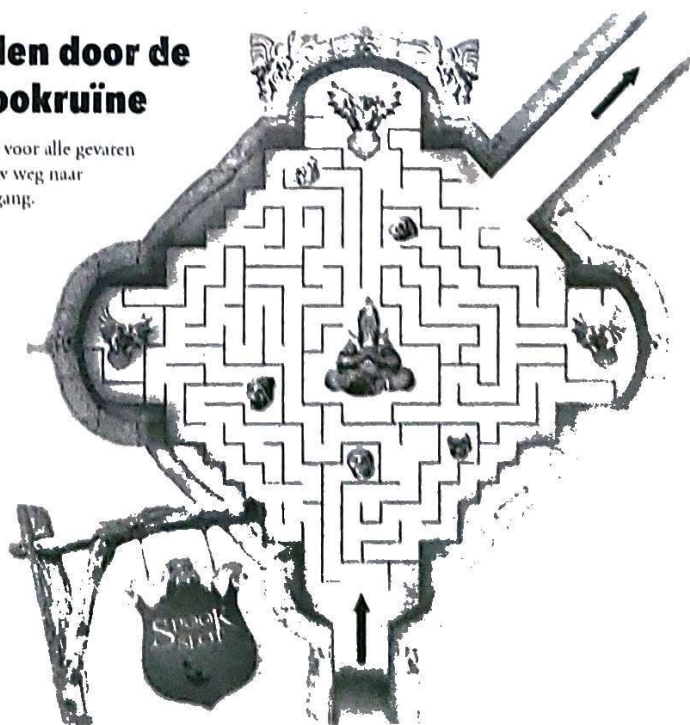
rousel, reflecteert dat in het glas en zien de gasten het als een spookachtig effect. In het Spookslot wordt dit effect, de zo-

ZOEK DE 7 VERSCHILLEN TUSSEN DE 5 SCHEDELS

Dolen door de spookruïne

Pas op voor alle gevaren in jouw weg naar de uitgang.

Gijs, als matroos, scheef van de honger
Hield altijd zijn ogen gericht op de zee
Jaren genoot hij van prapjes papier
Maar nu wilde hij eens een ander diner

Hij pakte zijn biezen
En vertrok tijdens vloed
Met de wind in de zeilen
Zijn toekonst tegemoet

*...en dat zal zo nog jaren
duren... tot de zang der bloemen
de uilen hun ogen doet sluiten,
de boze kraai in slaap gesust
heeft en de verwensing
is verbroken.*